

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

Tördagen, den 9 Junii, 1770.

En nyttig, och almäna näringen, så wäl som almäna beqwämligheten befördrande rörelse är den, at Handlande och Handwerkare hålla sådana bodar, hwarest färdigt gjorda arbeten, så wäl alla slag af kläder (det förstår sig af inhemska Fabriks tilwerkningar) som husgeråd, sälgas och för godt köp förhyttas.

Moden, som gör många nya kläder och meubler odugeliga, skulle befrämja denna handeln, så at alt skulle kunna säljas för godt köp. En Mästare i sin metier köper urmodiga saker för halwa penningar, och för än mindre, gör däruti ändringar, at sakerna åter bli brukbara, och sedermera säljer dem, äfwen med winst för godt köp. I flera Städer utrikes, til beqwämlighet för i synnerhet främmande och resande, äro sådana bodar upiättade. *Les marchands Fripiers* i Paris utgöra et helt Prä eller Societe, och sälja ej annat än brukade, och efter moden omändrade kläder. De låna jämwäl ut hela Mans och

3

Frun-

: Detta är infänt.

Fruntimmers | parurer, på pant och emot Pålig hyra. En liten wacker docka, som en gång i Månaden tror sig ha råd at brillera på Promenaderne, för at se och ses, eller som i hastighet blir buden at stå sadder, får i klådboden at klåda sig med ifrån topp til tå. Jag har sjelf en gång, i Versailles på Pingstdager, för en half Louis d'or warit gran och lysande som solen, med en hwit klädning och rika silfwer-spetsar. Den oräkneliga mängden af folk uppe i Slottet, i galleriet, och i Trågårdens frågade mig ej, om råcken war min egen, och jag är säker på at många, utom mig, på lika sätt prälade med lånta sjädrar.

Huru beqwåmligt kan man icke, på några dagar, upfatta et helt bo, för ringa summa, i London, och Amsterdam? På förra stället bidraga härtil de wäl fournerade Second-hands bodarne; och dylika, men utan särskilt uamn, finnas jämwäl på senare orten, där alt, hwad man kan up-tänka, finnes särddigt gjordt, och för bättre köp, än om man sjelf skulle låta göra det.

Swärföre hafwe wi icke sådana nyttiga inrättningar äfwen i Götteborg, där öfwerflödet så wäl skulle understödja dem?

Åkerbruk *.

S Frankrike är nu för tiden en fullkomlig Aro-manie. Åkerbruket har hithittills blifwet högst försummat: nu willa alle, både de som kunna och intet kunna, uphjelpa en så nyttig wetenskap. Man

* Äfwen insändt.

Man är intagen af en slags Enthousiasme, och här råna skrifter, af hvilka hälften mera skadar än hjälper. Många Societeter ibland enskilda personer äro uprättade, för at värda vetenskapen, utan at nämna de Kongelige, af hvilka är en i hwar Provints, hvilka utan twiswel bidra- ga til den påhystada nyttan.

Åkerbrukets almännaste Principer äro ganska få, men exceptionerne äro många, efter jordens olika lynne, på olika ställen. Almänna grunderne äro bekanta, men exceptionerne icke så; ty de ästa ärfarenhet rön och försök.

Många påstå, at åkerbrufs-konsten har inga böcker och skrifter af nöden: den som har practice, behöfwer ingen theorie, och en gammal wälöfswad jordbrukare kan mycket lära den lärda- ste Physicus, som icke känner jorden mer, än i boken.

Stafwar man för bonden de alraskönaste och wiffaste försök, hwaraf nyttan strax faller honom i ögonen, så förundrar han sig wäl öfwer syndet; men utan at härmat: ty därtill har han ej styrka nog.

Ofra fordras mycket penningar, och om ej penningar, wifferligen folk. På bägge lider han brüist, och kan ingen ting företaga. Detta är et almänt hinder för åkerbruket.

Til des uphjelpande bidrager ingen ting så mycket, som den uptakten, om den är möjlig, at hitta uppå sätt til at öka jordbrukarnes antal. Men detta gömmer sig undan för nästan all po-

litisk och patriotisk Farsynighet, och medlet up-
finnes icke lätteligen.

Mången tror at åkerbrukets ringa vukt hietils
waret en fölgd af bristen på Krister och systemer,
efter hvilka man borde odla jorden; men det är
falskt. Man har Krismet nog i Frankrike i alla
tider, och man har en bok, kallad: *Les rureaux
profi s au Labour des Champs*, redan af 1486.
Når man har Krister, i denna delen, öfver 2
Sector sedan; har man ej at klaga.

De gamla torde vara wåre mästare i denna
saken, så wål som i mycket annat. Columella har
samlat utur 90 öconomiska Auctorer, så wål Græ-
kiska som latinska; men alt hwad Krismet är, är
icke egenteligen för jordbrukaren, som arbetar ef-
ter exempel och underrättelser. Skrifter och böc-
ker äro för Stads-boar, som willa börja detta
handverket, mer för nöjets, än nyttans skull.

Stads Nyheter.

Öst-Indiska Skeppet Adolph Fridrich anlän-
de i går Inckeligen ifrån Canton. Assistenten
Herr Adlerswård är död.

Inkomne äro Skepparne Ev. M. Iver och
George Tod ifrån Lieth med barlast, Alexander
Berg ifrån Hamburg med Packhus-gods, Joseph
Hunter ifrån Glasgow med barlast, John Orbie
ifrån Berwick med dito, John Johnston ifrån
Rotterdam med dito, Georg Ekeb ifrån Dundie
med dito, William Hay ifrån Sunderland med
Kunkol och Slipstenar.

Utgångne äro Skepparne Richard Fox till Lon-
 don, George Largie till Camphier, Alexand. Mar-
 schall till Lieth, John Nibie till Berwick, John
 Johnston till Scotland, Joseph Hunter till Glas-
 cow, G. Stob till Scotland, H. Knape till Ca-
 dir, E. Derckson till Dunkerquen, och Will. Hay
 till Sunderland, alle med järn, bräder och Öst-
 indiske waror.

Kyrko-tidningar.

I Domkyrko-Församlingen födde 2 Gosse- och
 1 Flicko-barn. Wigde Båtekarlen Anders Nils-
 son, samt Pigan Maria Kiellström: Bagaren
 Måster Magnus Dahlgren, samt Jungfru Anna
 Christina Prins: Brandtwagtskarlen Anders
 Westman, samt Pigan Ingeborg Olofsdoter.
 Döde Siömannen Gabriel Alqvist, 45 år, af
 tårande sjukdom: Studenten Herr Anders Tills-
 roth, 55 år, af feber: Bokhållaren Anders An-
 dersson, 38 år, af tårandt sjukdom: Hökaren
 Eric Brandt, 26 år, af colik: Brandtwagtskar-
 len Anders Billing, 50 år, af feber: Skrifwa-
 ren Israel Edman, 28 år, af feber: Jagt-lieu-
 tenanten Isaac Almgren, 66 år, af tårande sjuk-
 dom: Gossen Hindric Smedberg, 11 år, af dito.

Framkommer till Catechismi-Förhör: Månd-
 agen Stora Hamnegatans Kote, Tisdagen Röp-
 mansgatans Kote, Onsdagen Sillegatans Kote,
 Torsdagen Kronhussgatans Kote.

Till den 23 Junii äro Halmstads Församlings
 Junwänare upplade på Rådhuswan, at falla

Profpråbikanter till den lediga Cappellane beställningen.

Rundgörelser.

(Slutet af Rundgörelsen i No 20; angående Edshult och Östraby Säterier med därunder liggande gods och lås genheter ic.)

Efter 56 tunnor utsåde a gde fornet, gör 448 tunnor i ond och god tid, qvarn-ränta 45 tunnor, af boskaps-afvelelen kan minst vara: 90 stycken kor, 70 stycken goda får, 50 stycken lamb, då intet mera än 4 eller 2 hästar tyckes böra hållas, samt 12 par drag-orar undantagas, kan af Boskapsen wist södas utom de uptagne 26 st. kreatur till, hwaras årligen kan förnyttas för minst 400 Dal. swin-kreatur, som södas af slöfåd och agnor, 60 lisp. torr ål, sårstilla fisket och trä-samt humle-gårdarne tilhopa, 25 lisp. gods-spånad, Däremot afgår: 56 tunnor årligt utsåde, en Fogde utom hwad Bönderne gifwa, en Rättare, 2ne Gårdsdrängar, 2ne st. Deijor, 4 st. Ladugårds-pigor, Prästerkapets rättigheter, diverse utgifter, såsom Kyrkobesjeningen, Sokne-Djekar m. m., järn och spik at underhålla redskapen med, samt flere utgifter; ännu kunna desse egen-domar märkeligen förbättras. 1) Kan qvarnen med ringa kostnad, göras så god, at i stället för 45 den gifwer 100de tunnor. 2) Östraby qvarn, eller hyreqvarnen kan göras nog nyttig. 3) Säg- och Tegelbruk bör anläggas, hwartil önskeligt tilfälle är, och tilräckelige arbetare. 4) Kan fåra-

fåra-afweien hållas nog större, i anseende til
 tjemligt bete och rikt löfbrätt, walgång och get-
 ter, som äro icke ringa lönande, kan wäl tålas på
 så stort utrymme af mark, som den är. 5) Sn-
 nes åfren mycket kunna göras bättre, så wäl i
 grund af god jordmon, som tilgång på gödsel, at
 där, lika som på andra ställen uti Östergötland,
 hwaräst jorden får NB. sin råttta skotsei och
 wud sköden brukas förstånd och wa-
 sambhet, den altid gifwer minst 10 a 12te kornet.

Til hogade köparens underrättelse kundgöres
 at långsta huset, på Konungsgatan här i Sta-
 dem beläget, är til salu. Om de fördelar denna
 wälfra gården eger, såsom ock om pris och betal-
 nings terminer underrätta samtelige arfwingarne.
 Detta förkunnas i synnerhet af den ordsaken ti-
 digt, emedan gården, hel och hållen, wid Mi-
 chaelis tid til köparen astrådes, som imedlertid,
 efter eger tycke, kan honom aptera.

Hos Handelsmannen Herr Lorens Zenssen, fin-
 ness för billigt pris til köps, 2ue fullgode ankar
 med sine stöckar, et warp-ankare, et ankare-tåg
 til två tredjedelar af längden aldeles nytt och
 ebrukt, et gammalt ankar-tåg, hwarjehanda
 stående och löpande tåg-wirke mer och mindre
 brukadt med blockar, jungfruer och beslag, et
 maststråd, et behållet godt bogspröt och fluswer
 bom med beslag, rår, stänger, segel, resuingar,
 timnglas och compasser, koppar-fåril, watsfat och
 meera et Skeps Inventarium tilhörande saker, af-
 ween en liten nickhake af järn.

Et antal springbaggas af Spaniskt race, är til salu på Torpet Kaggelshökan brede wid Härlanda, som därstädes kunna beses, och om priset lenas nu underrättelse där detta tryckes.

Hos Herr Joh. Peter Berenberg finnes ännu til köps utsligen inkomna friska citroner m. m.

Hos Herr A. Kenlock finnes ännu något extra godt och friskt Pyrmontes och Zolger wass, samt hwete til köps.

Nästkommande Onsdag kl. 2 eftermiddagen blifwer uti Fru Wiljamssons hus wid Ängelska Kyrkan, Auction på Sal. Herr Prosten Nhlings efterlemnade böcker, efter Friswen Cataloge.

Den 24 innewarande öppnas Mojebergs surbrun: wår kände och kände Herr Voetius betjenar, såsom Medicus brunsgästerna.

Utur et hus på Stora Hamnegatan har en wanartig människja förliden Torsdag insmugit sig uti et rum och därstädes borttagit en liten Ost-Indisk med gult laquerad låda, hwartil iegat åttillige blomster, bouquetter samt en blå och hwit fjäder = plumage. Skulle bemålte låda wara antingen försåld eller pantsatt, gör egaren sig försäkrad om hon på Tryckeriet uptes och tjuwmen namngifwes, omaket wedergälles hederligen.

Et nytt spanst rör är förliden wecka lemnat på et ställe; hwilket nämnes på Tryckeriet.

En liten wals, beun til färgen, samt hwit under halften, på fram-fötterna och på stärten, förkom i går för des egare, hwilken låmwar nödgagtig wedergälning åt den som samme återställer.